

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

Сафін О.Д

« 09 » серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 13 ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність : 053 Психологія

Освітня-професійна програма: Психологія

Робоча програма «Організація діяльності психологічної служби» для здобувачів початкового (короткий цикл) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія

Розробники: Дудник О.А., кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри психології

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри психології

Протокол від. № 1 «09» серпня 2022 року

Завідувач кафедри психології

Сафін О.Д

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти

Протокол № 1 від «09» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти

Бондаренко Г.В.

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання	
	Денна	Заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	нормативна	нормативна
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	4/ 120	4/120
Курс	I	I
Семестр	II	II
Кількість змістових модулів із розподілом:	2	2
Обсяг кредитів		
Обсяг годин, у тому числі:	120	120
Аудиторні год:	60	14
Лекційні	30	6
Семінарські / Практичні	30	8
Лабораторні		
Самостійна робота	30	53
Індивідуальні завдання	30	53
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета й завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає у формуванні систематизованих знань про організацію діяльності психологічних служб, про законодавчо-правові та нормативні основи діяльності практичного психолога у різних сферах суспільної практики; сприянні становленню професійної компетентності майбутніх практичних психологів через оволодіння знаннями щодо узагальненої характеристики професії практичного психолога, вимог до його особистості, напрямків та видів діяльності практичного психолога.

Завдання курсу:

- ознайомити здобувачів вищої освіти із основними положеннями діяльності психологічної служби;
- окреслити структуру та зміст діяльності національної психологічної служби;
- ознайомити здобувачів із нормативно-правовою базою психологічної служби;
- розкрити специфіку організації психологічної служби в різних сферах діяльності практичного психолога.

3. Результати навчання за дисципліною

Очікуванні результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі набувають такі **компетентності**:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ФК 5. Здатність розуміти сучасний стан та тенденції розвитку психологічної служби в Україні та за кордоном; знати організаційно-методичні, правові та етичні засади діяльності психологів.

ФК 8. Здатність розуміти сутність, форми та методи проведення просвітницьких, інформаційно-консультативних та роз'яснювальних заходів для створення безпечного психологічного середовища

ФК 9. Мати знання про організацію та надання психологічної допомоги (індивідуальної та групової), в тому числі особам з ООП.

Очікувані результати навчання:

ПРН 9. Розуміти специфіку діяльності психолога в різних сферах суспільної практики та бути здатним до організації діяльності психологічної служби.

ПРН 11. Демонструвати базові навички креативного, критичного мислення у дослідженнях й професійному спілкуванні та практичні навички вирішення конфліктних ситуацій.

Навички **Soft skills** – комунікабельність, вміння виступати перед аудиторією, вміння приймати рішення, розвиток соціальних навичок та емоційного сприйняття.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Теоретичні основи, соціальні та правові умови розвитку психологічної служби

Тема 1. Практична психологія та психологічна служба

Практична психологія – вид психологічної допомоги населенню. Специфіка і взаємозв'язок наукової, практичної та побутової психології. Структура і завдання практичної психології. Психологічна служба як соціальне явище. Нормативно-правова база психологічної служби.

Тема 2. Психологічна служба: історія розвитку

Виникнення і розвиток психологічних служб. Заборона прикладної психології в СРСР. Теоретичні передумови розвитку практичної психології в Україні в другій половині ХХ століття. Етапи становлення і розвитку психологічної служби в Україні. Національна система соціальних і психологічних служб України.

Тема 3. Особистість практичного психолога та його професійне зростання

Критерії професійної придатності практичного психолога. Уміння практичного психолога. Кваліфікаційні вимоги до особистості практичного психолога. Професійне становлення особистості практичного психолога. Професійне зростання фахівця психологічної служби. Етичний кодекс та основні етичні принципи роботи психолога. Обов'язки, права та відповідальність практичного психолога.

Тема 4. Напрямки діяльності практичного психолога

Взаємозв'язок видів та напрямів діяльності практичного психолога. Просвітницько-пропагандистська робота практичного психолога. Профілактична робота практичного психолога. Специфіка, мета і завдання, принципи та умови психологічного консультування. Психодіагностична робота практичного психолога. Поняття психокорекції, її мета та завдання.

Змістовий модуль II. Особливості організації психологічної служби в різних сферах діяльності

Тема 5. Основи організації психологічної служби в системі освіти

Взаємозв'язок педагогіки та психології в діяльності психологічної служби. Загальне положення про психологічну службу в системі освіти України. Основні завдання, мета та види діяльності психологічної служби системи освіти. Базові принципи організації психологічної служби в

системі освіти. Організація діяльності психолога в умовах дистанційного навчання. Структура та управління психологічної служби системи освіти.

Тема 6. Організаційно-методичне забезпечення діяльності практичного психолога в системі освіти.

Організаційні засади діяльності психолога в освітньому закладі. Положення про кабінет практичного психолога в закладах освіти. Матеріали та документація практичного психолога. Вимоги до планування та звітності практичного психолога. Журнали роботи шкільного психолога.

Тема 7. Зміст та форми роботи психолога дошкільного навчального закладу.

Напрями діяльності психолога дошкільного навчального закладу. Зміст роботи психолога з вихованцями дошкільного навчального закладу. Робота психолога з педагогічним колективом. Зміст та форми роботи психолога з батьками. Типові проблеми в розвитку дітей дошкільного віку.

Тема 8. Особливості діяльності психолога в загальноосвітніх навчальних закладах.

Історія розвитку шкільної психологічної служби (ШПС). Роль ШПС у вирішенні проблем школи. Цілі та завдання психологічної служби початкової школи. Особливості функціонування психологічної служби у різних ланках загальноосвітньої школи. Діяльність психологічної служби системи освіти в умовах військової агресії.

Тема 9. Психологічна служба у закладах вищої освіти.

Мета та завдання психологічної служби закладу вищої освіти. Основні функції психологічної служби ЗВО. Напрями діяльності психологічної служби у закладі вищої освіти. Структура психологічної служби ЗВО. Права та обов'язки психологічної служби ЗВО. Завчена безпорадність як чинник розвитку пасивності студентів у процесі професійної підготовки.

Тема 10. Діяльність психолога в закладах освіти різного спрямування та спеціальних службах.

Специфіка психологічної служби позашкільного закладу. Особливості діяльності психолога в закладах інтернатного типу. Психолого-медико-педагогічні консультації (ПМПК). Організація роботи практичного психолога з дітьми з особливими освітніми потребами (ООП).

Тема 11. Психологічна служба в соціальній сфері.

Специфіка організації психологічної служби в центрах соціальної служби для сім'ї, дітей та молоді, реабілітаційних центрах, соціально-психологічних консультаціях. Напрями діяльності, форми та методи діяльності. Співпраця практичного психолога й соціального педагога. Клієнти психологічної служби. Форми роботи з дітьми та людьми з особливостями психофізичного розвитку

Тема 12. Відомчі психологічні служби

Система психологічного забезпечення діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Організація психологічної служби в Збройних силах та Національній гвардії України. Система психологічного забезпечення діяльності персоналу Державної прикордонної служби України. Служба психологічного забезпечення діяльності органів і підрозділів внутрішніх справ.

Тема 13. Психологічна служба промислових підприємств та організацій малого бізнесу

Специфіка змісту діяльності, завдань та функцій психологічної служби на підприємстві. Характеристика досвіду роботи психологічної служби підприємства. Психологічна служба організацій малого бізнесу.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
<i>Змістовий модуль I. Теоретичні основи, соціальні та правові умови розвитку психологічної служби</i>												
Тема 1. Практична психологія та психологічна служба	8	2	2		2	2		2	2		4	4
Тема 2. Психологічна служба: історія розвитку	8	2	2		2	2					4	4
Тема 3. Особистість практичного психолога та його професійне зростання	12	4	4		2	2					4	4
Тема 4. Напрямки діяльності практичного психолога	12	2	2		4	4					6	6
Разом за змістовим модулем 1	40	10	10		10	10		40			18	18
<i>Змістовий модуль II. Особливості організації психологічної служби в різних сферах діяльності</i>												
Тема 5. Основи організації психологічної служби в системі освіти.	8	2	2		2	2		2	2		3	3
Тема 6. Організаційно-методичне забезпечення діяльності практичного психолога в системі освіти.	8	2	2		2	2					4	4
Тема 7. Зміст та форми роботи психолога дошкільного навчального закладу.	8	2	2		2	2					4	4
Тема 8. Особливості діяльності психолога в загальноосвітніх навчальних закладах.	8	2	2		2	2					4	4
Тема 9. Психологічна служба у закладах вищої освіти.	8	2	2		2	2					4	4
Тема 10. Діяльність психолога в закладах освіти різного спрямування та спеціальних службах.	12	2	2		4	4					4	4
Тема 11. Психологічна служба в соціальній сфері.	8	2	2		2	2		2	2		4	4
Тема 12. Відомчі психологічні служби	12	4	4		2	2					4	4
Тема 13. Психологічна служба промислових підприємств та організацій малого бізнесу	8	2	2		2	2					4	4
Разом за змістовим модулем 2	80	20	20		20	20		80	4	6	35	35
Усього годин	120	30	30		30	30		120	6	8	53	53
Модуль 2												
ІНДЗ												
Усього годин	120	30	30		30	30		120	6	8	53	53

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Практична психологія та психологічна служба	2	2
2	Психологічна служба: історія розвитку	2	
3	Особистість практичного психолога та його професійне зростання	4	
4	Напрямки діяльності практичного психолога	2	
5	Основи організації психологічної служби в системі освіти	2	2
6	Організаційно-методичне забезпечення діяльності практичного психолога в системі освіти.	2	
7	Зміст та форми роботи психолога дошкільного навчального закладу.	2	
8	Особливості діяльності психолога в загальноосвітніх навчальних закладах.	2	2
9	Психологічна служба у закладах вищої освіти.	2	
10	Діяльність психолога в закладах освіти різного спрямування та спеціальних службах.	2	
11	Психологічна служба в соціальній сфері.	2	2
12	Відомчі психологічні служби	4	
13	Психологічна служба промислових підприємств та організацій малого бізнесу	2	
	Разом	30	8

7. Самостійна робота

Окремі питання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання необхідно презентувати у вигляді усної доповіді (коротке повідомлення 5-7 хвилин), презентації, есе, реферату, таблиць, схем та інш. під час практичного заняття (чи під час індивідуальної консультації з викладачем). Форму виконання завдань самостійної роботи здобувач вищої освіти обирає самостійно. В умовах дистанційного навчання завдання для самостійної роботи прикріплюються окремим документом в Інформаційно-освітньому середовищі (Moodle). Основною формою контролю та оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти є поточний, модульний контроль. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, модульний контроль – під час тестування.

№ з/п	Назва теми	Питання для самостійного опрацювання	К-сть годин	
			Денна форма	Заочна форма
1	Практична психологія та психологічна служба	1. Феномен психологічної практики 2. Соціальні технології як методична основа діяльності психологічної служби	4	8
2	Психологічна служба: історія розвитку	1. Організація психологічної служби в країнах Європи. 2. Організація психологічної служби системи освіти в США	4	8
3	Особистість практичного психолога та його професійне зростання	1. Професійний відбір як запорука успіху підготовки практичного психолога 2. Комунікативна та мовленнєва компетентності психолога	4	8

4	Напрямки діяльності практичного психолога	Характеристика психотерапії як складової практичної психології	8	12
5	Основи організації психологічної служби в системі освіти	Проблема адаптації психолога-початківця в закладі	4	6
6	Організаційно-методичне забезпечення діяльності практичного психолога в системі освіти.	1. Розподіл функцій і повноважень у психологічній службі системи освіти. 2. Посадова інструкція практичного психолога	4	8
7	Зміст та форми роботи психолога дошкільного навчального закладу.	Співпраця психологічної служби дошкільного закладу з іншими установами та організаціями	4	8
8	Особливості діяльності психолога в загальноосвітніх навчальних закладах.	Особливості взаємодії шкільного психолога з педагогічним колективом.	4	8
9	Психологічна служба у закладах вищої освіти.	Умови ефективної діяльності психологічної служби ЗВО.	4	8
10	Діяльність психолога в закладах освіти різного спрямування та спеціальних службах.	1. Організаційні та методологічні принципи психологічної допомоги на «Телефоні Довіри». 2. Специфіка роботи практичного психолога у спеціальних закладах для неповнолітніх	8	8
11	Психологічна служба в соціальній сфері.	1. Напрямки роботи Центрів соціальних служб для молоді 2. Особливості організації роботи медичного (клінічного) психолога в реабілітаційних центрах	4	8
12	Відомчі психологічні служби	1. Особливості роботи соціально-психологічної служби у в рамках виправної (пенітенціарної) системи 2. Психологічне супроводження професійної діяльності працівників поліції. 3. Специфіка організації психологічної служби в Службі у справах дітей.	4	8
13	Психологічна служба промислових підприємств та організацій малого бізнесу	1. Форми роботи з клієнтами психологічної служби підприємства. 2. Вимоги до спеціалістів психологічної служби підприємства	4	8
	Разом		60	106

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Критерії оцінювання	Кількість балів	Разом
1	Повнота розкриття питання	0,5	1,5
2	Логіка викладення, культура мовлення, впевненість, емоційність та аргументованість	0,5	
3	Аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки	0,5	

8. Індивідуальні завдання

Виконати одне чи кілька завдань на вибір:

1. Зібрати папку «Нормативно-правова база психологічної служби» (на вибір ДНЗ, ЗОШ, позашкільна освіта, інтернат, підприємство, установа, ДСНС України, ЗСУ , Нац.гвардія та інш.) Має бути не менше 7 документів. (основні накази, положення, інформаційні листи тощо). (0-5 балів)
2. Підготувати реферат на одну із запропонованих тем (обсяг 15-20 аркушів). (0-10 балів)
3. Підготовка презентації на одну з тем курсу ОДПС. (0-15 балів)
4. Участь в науково-практичній конференції (написати статтю, тези, виступити з доповіддю). (15 балів).
5. Написати твір-роздум «Чому я хочу бути практичним психологом» («Мої перші кроки на посаді практичного психолога»). (5 балів). (авторська думка).

Тематика рефератів та вимоги до їх написання

1. Етичні засади професійної діяльності працівника психологічної служби.
2. Завдання і зміст діяльності психологічної служби дошкільного навчального закладу.
3. Завдання та зміст діяльності практичного психолога навчального закладу з сім'єю.
4. Загальні тенденції розвитку психологічної служби освіти в різних країнах світу.
5. Зміст діяльності психолога з підлітками в загальноосвітньому навчальному закладі.
6. Зміст діяльності психологічної служби початкової школи загальноосвітнього навчального закладу.
7. Зміст та форми роботи психолога зі старшокласниками.
8. Історичний нарис розвитку психологічних служб в Україні.
9. Історія розвитку психологічної служби системи освіти.
10. Модель професійного розвитку практичного психолога.
11. Особливості діяльності та перспективи розвитку психологічної служби прикордонного відомства
12. Особливості функціонального становлення та розбудова психологічної служби МВС України на сучасному етапі.
13. Професійна майстерність практичного психолога. Професіоналізм фахівця.
14. Психологічна безпека особистості в екстремальних обставинах та кризових умовах життєдіяльності.
15. Психологічний супровід природного розвитку дошкільника.
16. Психологічні служби системи освіти зарубіжних країн (країна на вибір).
17. Роль і місце прикладної психології в системі психологічного знання.
18. Роль психолога закладу вищої освіти в професійному становленні майбутнього фахівця.
19. Роль психологічних служб у наданні соціально-психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам: міжнародний досвід та імплементація в Україні.
20. Роль та місце психолога в Державній службі України з надзвичайних ситуацій.
21. Система психолого-медико-педагогічних консультацій та її взаємодія з психологічною службою.
22. Соціально-психологічна підтримка внутрішньо переміщених осіб в Україні.
23. Сучасні представники практичної психології в Україні.
24. Характеристика методів прикладної психології. Психологічні технології.
25. Шляхи і способи професійного самовдосконалення практичного психолога.

Вимоги до написання реферату

Реферат – стислий переказ змісту матеріалу, зроблений на основі критичного огляду відповідних джерел інформації (наукових праць, підручників, матеріалів періодичної преси, Інтернет-ресурсів). Реферат є адекватним за змістом переказом первинного тексту, відображає головну інформацію першоджерела, повинен бути інформативним, об'єктивно передавати інформацію, відрізнятися повнотою викладу.

Реферат має певну структуру:

1. Вступ. У вступі обґрунтовується вибір теми, її актуальність, визначається ціль, розкривається проблематика обраної теми (1 сторінка)
2. Основна частина. Вона містить у собі зміст тексту, що реферується, приводяться основні тези, вони аргументуються.
3. Висновок. Робиться загальний висновок по проблемі, заявленій у рефераті.
4. Список використаної літератури (не менш 5 джерел).

Текст набирається на комп'ютері (Times New Roman 14, полуторний інтервал, абзацний відступ має бути однаковим у всьому тексті і дорівнювати 1,25 см.). Текст реферату викладається державною мовою на стандартних аркушах формату А4. Обсяг роботи – 15-20 ст., сторінки мають бути пронумеровані.

На першому аркуші обов'язково вказати назву реферату, прізвище, ім'я й групу автора.

На другому – план.

На третьому – Вступ.

З четвертої сторінки починається виклад основного тексту. Розділи та підрозділи мають містити заголовки, які належить точно відтворювати у змісті. Заголовки розділів, як правило, розміщують посередині рядка. Назви розділів друкують великими літерами без розділових знаків у кінці, без підкреслень. У тексті обов'язково вказуються посилання на літературу та інші джерела, що використовувалися при підготовці реферату.

На останньому – список використаних джерел, посилання на веб-сайти й інші джерела інформації (література – за абеткою, Інтернет джерела – наприкінці).

Критерії оцінювання рефератів

Кожний реферат оцінюється, виходячи з аналізу сукупності таких критеріїв:

1. Актуальність теми.
2. План реферату має системно розкривати обрану тему.
3. Зміст реферату має передбачати розкриття положень теорії і практики дисципліни.
4. Особистий внесок оцінюється із наявності власних аналітичних висновків та конкретних пропозицій здобувача вищої освіти.
5. Використані джерела, тобто наявність достатньої кількості сучасних нормативних і наукових джерел.

Оцінка виставляється з урахуванням двох параметрів: 1) якість написання; 2) обсяг виконаного реферату.

9-10 балів – ставиться за реферат, який має обсяг більше 15 друкованих сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, розкрита повно, послідовно, логічно, без граматичних та стилістичних помилок; список використаної наукової літератури нараховує 7-10 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.

7-8 балів – реферат, має обсяг 10-15 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу, містить певні помилки; бібліографічний список нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним вимогам.

5-6 балів – обсяг реферату є недостатнім для розкриття обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово, наявні граматичні та стилістичні помилки; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.

2-4 бали – тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ПРЕЗЕНТАЦІЙ

- Стислий виклад матеріалу, максимальна інформативність тексту.
- 20- 25 слайдів (powerpoint).
- Ретельно структурована інформація з акцентом на основні аспекти питання, проблеми, завдання, тощо.
  - Наявність коротких та лаконічних заголовків, маркованих та нумерованих списків.
  - Важливу інформацію (наприклад, висновки, визначення, правила тощо) треба подавати великим та виділеним шрифтом і розміщувати в лівому верхньому кутку слайда.
  - Другорядну інформацію бажано розміщувати внизу слайда.
  - Кожному положенню (ідеї) треба відвести окремий абзац.
  - Головну ідею треба викласти в першому рядку абзацу.
  - Використовуйте табличні форми подання інформації (діаграми, схеми) для ілюстрації найважливіших фактів, що дасть змогу подати матеріал компактно й наочно.
  - Графіка має органічно доповнювати текст.
  - Пояснення треба розміщувати якнайближче до ілюстрацій, із якими вони мають з'являтися на екрані одночасно.
  - Усю текстову інформацію потрібно ретельно перевірити на відсутність орфографічних, граматичних і стилістичних помилок.

Критерії оцінювання презентації

Мета	Презентація має тему, однак багато її частин не має відношення до теми дослідження	Основні частини презентації містять важливі твердження за темою дослідження, але деякі фрагменти не мають відношення до теми	Всі частини презентації містять важливі твердження за темою дослідження	Всі частини презентації пов'язані з метою і предметом дослідження
Ключові положення	В презентації не визначені ключові положення	Презентація має в основі декілька ключових положень, однак вони перевантажені інформацією або позбавлені інформації	Презентація має в основі декілька ключових положень, які не повністю розкривають тему дослідження	Презентація має в основі ключові положення, які повністю розкривають тему дослідження
Структура	Презентація не містить вступу і	Презентація має вступ і висновки,	Презентація починається із	Презентація починається слайдом, який викликає

	висновків. Побудова презентації не дає чіткого уявлення про тему дослідження	однак вони не спонукають замислитись над темою дослідження. Послідовність надання інформації не сприяє повністю розкрити тему дослідження	вступу, надає інформацію в певному порядку і завершується викладенням важливих моментів дослідження	інтерес до теми дослідження, презентація надає інформацію в логічній послідовності, презентація завершується, змушуючи замислитись над ідеєю і темою дослідження
Висновки	Висновки практично відсутні або є нелогічними	Деякі висновки є нелогічними і необґрунтованими	Результати дослідження узагальнюються з метою формулювання висновків за темою дослідження	Результати дослідження узагальнюються з метою формулювання важливих і значущих висновків за темою дослідження
	0-4 бали	5-8 балів	9-12 балів	13-15 балів

9. Методи навчання

Програма побудована за вимогами кредитно-трансферної (трансферно-рейтингової) системи організації навчального процесу у вищих закладах освіти. У процесі викладання навчальної дисципліни застосовуються інноваційні педагогічні (проектна, інтерактивна, індивідуалізації та диференціації, проблемна тощо) та інформаційно-комунікаційних (мультимедійних, комп'ютерних, інтернет-технологій та дистанційних курсів) технологій. Лекції, практичні заняття з використанням інтерактивних технологій навчання. Лекційні курси поєднуються із семінарськими заняттями, робочими зустрічами. Переважно навчання відбувається в групах, з дискусіями та підготовкою презентацій самостійно та в малих групах.

Методи навчання (МН):

МН 1 – традиційна лекція; МН 2 – проблемна лекція; МН 3 – пошуковий метод; МН 4 – репродуктивний метод; МН 5 – навчальна дискусія; МН 6 – дистанційне навчання; МН 7 – інтерактивні технології.

10. Методи контролю

Формами контролю знань здобувачів є поточний, модульні і підсумковий контролю, ІНДЗ. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Модульний контроль проходить після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Форму модульного контролю (у вигляді тестів, письмової контрольної роботи) обирає лектор дисципліни.

Методи оцінювання (МО):

МО 1 – індивідуальне опитування; МО 2 – фронтальне опитування,

МО 3 – письмове опитування; МО 4 – модульне тестування;
МО 5 – підсумкове тестування; МО 6 – ІНДЗ; МО 7 – залік.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Відмінний рівень – «відмінно» (A) – заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив всебічні, системні й глибокі знання та розуміння навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання, ознайомлений з основною і додатковою психологічною літературою; має знання основних положень матеріалу, історії проблеми, термінології; уміння встановлювати міжпредметні зв'язки, самостійно наводити приклади, продукувати ідеї, визначати прикладні напрями використання теоретичного матеріалу.

Достатній рівень – «добре» (BC) – заслуговує здобувач, який виявив повне знання та розуміння навчального матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв рекомендовану основну психологічну літературу; має уміння встановлювати міжпредметні зв'язки за допомогою викладача; переважає репродуктивний виклад інформації.

Задовільний рівень – «задовільно» (DE) – заслуговує здобувач, який виявив знання та розуміння основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, частково справився з виконанням передбачених програмою завдань, ознайомлений із частиною рекомендованої основної психологічної літератури; домінує репродуктивний виклад інформації; труднощі у встановленні міжпредметних зв'язків навіть за допомогою викладача; знання основної термінології.

Незадовільний рівень – «незадовільно» (Fx) – фрагментарне засвоєння матеріалу; його повторне відтворення відбувається з аналогічними помилками, здобувач освіти виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не знайомий з основною психологічною літературою.

Дуже низький рівень – «незадовільно» (F) – відсутні елементарні уявлення з організації діяльності психологічної служби.

Тема заняття	Форма діяльності (к-сть годин)	Методи навчання й оцінювання	Оцінювання аудиторної роботи	Завдання самостійної, домашньої роботи та методи оцінювання	Рекомендована література й інформаційні ресурси	Оцінювання самостійної роботи	Термін виконання самостійної роботи
Модуль 1							
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи, соціальні та правові умови розвитку психологічної служби							
1 Практична психологія та психологічна служба	Лекція (2 год.)	МН1, МН2, МН3					
	Семинар (2 год.)	МН3, МН4, МН7, МО1, МО2, МО3	3,5 б.	1.Феномен психологічної практики 2.Соціальні технології як методична основа діяльності психологічної служби МО1.	Основна № 3, 4, 5, 7, 8, 9 Додаткова № 6, 7	1,5 б.	До проведення аудиторного заняття.
2 Психологічна служба: історія розвитку	Лекція (2 год.)	МН1; МН2; МН3; МН6; МН10					
	Семинар (2 год.)	МН3; МН4; МН7; МО1; МО2; МО3.	3,5 б.	1.Організація психологічної служби в країнах Європи. 2.Організація психологічної служби системи освіти в США МО1.	Основна № 3, 4, 5, 6, 9 Додаткова № 2	1,5 б.	До проведення аудиторного заняття.
3 Особистість практичного психолога та його професійне зростання	Лекція (4 год.)	МН1; МН2; МН3; МН6;					
	Семинар (4 год.)	МН3; МН4; МН5. МО1; МО2; МО3.	3,5 б.	1.Професійний відбір як запорука успіху підготовки практичного психолога 2.Комунікативна та мовленнєва компетентності психолога МО1.	Основна № 1, 2, 3, 6, 7 Додаткова № 5	1,5 б.	До проведення аудиторного заняття.
4 Напрямки діяльності практичного психолога	Лекція (2 год.)	МН1; МН2; МН3; МН6;					
	Семинар (2 год.)	МН3, МН4; МН5; МН7; МО1; МО2; МО3	3,5 б.	Характеристика психотерапії як складової практичної психології МО1.	Основна № 3, 6, 7, 8, 9 Додаткова № 16	1,5 б.	До проведення аудиторного заняття.
Модульний контроль 1	Оцінювання ПРН	МО4	10 балів				

Змістовий модуль II. Особливості організації психологічної служби в різних сферах діяльності

5 Основи організації психологічної служби в системі освіти	Лекція (2 год)	МН1; МН2; МН3; МН6; МН7;			Основна № 1, 2, 3, 8, 9, 10 Додаткова № 1,2, 7, 8,	1,5 б	До проведення аудиторного заняття.
	Семінар (2 год)	МН3; МН4; МН5; МО1; МО2; МО3.	3,5 б.	Проблема адаптації психолога-початківця в закладі освіти.МО1.			
6 Організаційно-методичне забезпечення діяльності практичного психолога в системі освіти	Лекція (2 год)	МН1; МН2; МН3; МН6; МН7;			Основна № 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9 Додаткова № 5	1,5б.	До проведення аудиторного заняття.
	Семінар (2 год)	МН3; МН4; МН5; МН7; МО1; МО2; МО3	3,5 б	1. Розподіл функцій і повноважень у психологічній службі системи освіти. 2. Посадова інструкція практичного психолога МО1.			
7 Зміст та форми роботи психолога дошкільного навчального закладу	Лекція (2 год)	МН1; МН2; МН3; МН6; МН7;			Основна № 2, 3, 4, 5, 6,8 Додаткова № 3, 4	1,5 б.	До проведення аудиторного заняття.
	Семінар (2 год)	МН3; МН4; МН5; МН7; МО1; МО2; МО3	3,5 б.	Співпраця психологічної служби дошкільного закладу з іншими установами та організаціями. МО1.			
8 Особливості діяльності психолога в загальноосвітніх навчальних закладах	Лекція (2 год)	МН1; МН2; МН3; МН6; МН7;			Основна № 1, 2, 4, 5, 6,7 Додаткова № 1, 2,3	1,5 б	До проведення аудиторного заняття.
	Семінар (2 год)	МН3; МН4; МН5; МН7; МО1; МО2; МО3	3,5 б	Особливості взаємодії шкільного психолога з педагогічним колективом. МО1.			
9 Психологічна служба у закладах вищої освіти	Лекція (2 год)	МН1; МН2; МН3; МН6; МН7;			Основна № 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9 Додаткова № 2, 3, 4	1,5 б	До проведення аудиторного заняття.
	Семінар (2 год)	МН3; МН4; МН5; МН7; МО1; МО2; МО3	3,5 б	Умови ефективної діяльності психологічної служби ЗВО. МО1.			

10 Діяльність психолога в закладах освіти різного спрямування та спеціальних службах	Лекція (2 год)	МН1; МН2; МН3; МН6; МН7;			Основна № 1, 2, 3, 7, 8, 9 Додаткова № 3, 4, 5, 6	1,5 б	До проведення аудиторного заняття.
	Семинар (2 год)	МН3; МН4; МН5; МН7; МО1; МО2; МО3	3,5 б	1. Організаційні та методологічні принципи психологічної допомоги на «Телефоні Довіри». 2. Специфіка роботи практичного психолога у спеціальних закладах для неповнолітніх МО1.			
11 Психологічна служба в соціальній сфері	Лекція (2 год)	МН1; МН2; МН3; МН6; МН7;			Основна № 3, 7, 8, 9 Додаткова № 2, 4, 6, 7	1,5 б	До проведення аудиторного заняття.
	Семинар (2 год)	МН3; МН4; МН5; МН7; МО1; МО2; МО3	3,5 б	1. Напрямки роботи Центрів соціальних служб для молоді 2. Особливості організації роботи медичного (клінічного) психолога в реабілітаційних центрах МО1.			
12 Відомчі психологічні служби	Лекція (4 год)	МН1; МН2; МН3; МН6; МН7;			Основна № 3, 7, 9, 10	1,5 б	До проведення аудиторного заняття.
	Семинар (4 год)	МН3; МН4; МН5; МН7; МО1; МО2; МО3	3,5 б	1. Особливості роботи соціально-психологічної служби у в рамках виправної (пенітенціарної) системи 2. Психологічне супроводження професійної діяльності працівників поліції. 3. Специфіка організації психологічної служби в Службі у справах дітей. МО1.			

13 Психологічна служба промислових підприємств та організацій малого бізнесу	Лекція (2 год)	МН1; МН2; МН3; МН6; МН7;			Основна № 1, 3, 4, 9		
	Семінар (2 год)	МН3; МН4; МН5; МН7; МО1; МО2; МО3	3,5 б	1. Форми роботи з клієнтами психологічної служби підприємства. 2. Вимоги до спеціалістів психологічної служби підприємства. МО1.		1,5 б	До проведення аудиторного заняття.
Модульний контроль 2.	Оцінюва ння ПРН	МО4.	10 балів				
Підсумковий контроль	Залік	МО7.					
Модуль 2							
Виконання ІНДЗ		МО6				15балів	

Критерії оцінювання відповіді на практичному занятті

Характеристика відповіді здобувача	К-сть балів
Здобувач повно викладає матеріал, дає правильне визначення основних понять; виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтувати свої міркування, застосувати знання на практиці, навести необхідні приклади не лише з підручника, а й самостійно складені; викладає матеріал послідовно та правильно з погляду норм літературної мови. Висвітлені питання для самостійного опрацювання	5
Здобувач дає відповідь, що задовольняє тим самим вимогам, що й для «5 балів», але допускає 1–2 помилки, які сам виправляє, та 1–2 недоліки в послідовності та мовному оформленні викладеного. Питання для самостійного опрацювання висвітлені частково.	4
Здобувач виявляє знання та розуміння основних положень даної теми, але: викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять чи формулюванні правил; не вмє досить глибоко і доказово обґрунтувати свої міркування та навести свої приклади; викладає матеріал непослідовно і припускається помилок у мовному оформленні викладеного. Питання для самостійного опрацювання висвітлені зі значними помилками.	3
Здобувач виявляє незнання більшої частини питань з аудиторної та самостійної роботи, припускається помилок у формулюванні визначень та правил, що спотворюють їх зміст, безладно та невпевнено викладає матеріал. Недоліки у підготовці, є серйозною перешкодою до успішного оволодіння наступним матеріалом.	2
Здобувачеві складно дати відповідь на питання; відсутність прямої відповіді на поставлене запитання або відповідь, що містить безсистемну,	1

мінімальну інформацію; відсутність логічних зв'язків у відповіді; відсутність знання термінології на тему семінару.	
--	--

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

поточне оцінювання і самостійна робота															Модуль 2 (ІНДЗ)	Всього
ЗМ I					ЗМ II											
T1	T 2	T 3	T4	М.к 1	T5	T6	T 7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	М.к 2		
5	5	5	5	10	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	15	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навч. діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

Основна

1. Бочелюк В. Й. Організаційна психологія на підприємстві: навч. посіб. для студ. спец. 6.030102 - Психологія. Київ : Скіф, 2018. 267 с.
2. Дудник О.А. Організація діяльності психологічної служби. URL: <https://moodle.dls.udpu.edu.ua/course/view.php?id=11314>
3. Дудник О.А. Факторна структура емоційно-оцінних характеристик Я-концепції студентів із високим рівнем особистісної безпорадності. Психологічні перспективи. Луцьк, 2019. Вип. 33. С 103–114. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppst_2019_33_10
4. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ до спеціальності: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2019. 256 с.
5. Лист МОН від 16.07.2021 № 1/9-363 "Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти у 2021/2022 н. р. URL: <https://imzo.gov.ua/2021/07/19/lyst-mon-vid-16-07-2021-1-9-363-pro-priorytetni-napriamy-roboty-psykholohichnoi-sluzhby-u-systemi-osvity-u-2021-2022-n-r/>

6. Лист МОН від 24.07.2019 № 1/9-477 “Про типову документацію працівників психологічної служби у системі освіти України” URL: <https://imzo.gov.ua/2019/07/25/lyst-mon-vid-24-07-2019-1-9-477-pro-typovu-dokumentatsiiu-pratsivnykiv-psykholohichnoi-sluzhby-u-systemi-osvity-ukrainy/>

7. Митник О. Я. Організація психологічної служби. Київ : Слово, 2017. 122 с.

8. Наказ МОН від 22.05.2018 № 509 “Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України” URL: <https://imzo.gov.ua/2018/05/25/nakaz-mon-vid-21-05-2018-509-pro-zatverdzhennya-polozhennya-pro-psykholohichnu-sluzhbu-u-systemi-osvity-ukrajiny/>

9. Психологічна служба : підруч. / наук ред В.Г.Панок , А.Г.Обухівська, В.Д.Острова та ін. К.: Ніка-Центр, 2016. 362 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/705662/1/ps_sluzhba.pdf

10. Психологічне забезпечення у ЗСУ . URL: <https://www.mil.gov.ua/diyalnist/soczialnij-zaxista-adaptacziya-vijskovosluzhbovcziv/psihologichna-pidgotovka-u-zsu/>

Додаткова

1. Діяльність психологічної служби системи освіти у наданні допомоги постраждалим від збройного конфлікту на Сході України / Мельник А. А., Панок В. Г. 2017 URI:<http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/706194>

2. Дудник О.А. Організація діяльності психолога в умовах дистанційного навчання *Психологія: сучасні методика та інновації у досвіді діяльності практичного застосування* : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. з міжнар. участю. Умань, 2021. С. 50-55. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/12139>

3. Дудник О.А. Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів короткого циклу вищої освіти з дисципліни «Організація діяльності психологічної служби». Умань: УДПУ, 2022. 23 с.

4. 2. Дудник О.А. Методичні рекомендації щодо організації практичних занять здобувачів короткого циклу вищої освіти з дисципліни «Організація діяльності психологічної служби». Умань: УДПУ, 2022. 35 с.

5. Обухівська А.Г., Ілляшенко Т.Д., Жук Т.В., Задорожня О.Г., Якимчук, Г.В. Методичні та організаційні питання діагностико-консультативної діяльності психолого-медико-педагогічних консультацій. 2017. URI: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/709419>

6. Психолог - батькам молодших школярів. / В. Легка, Н. Лисак, Г. Семенів [та ін.] Київ : Шкільний світ, 2020. 143 с.

7. Психолог - батькам учнів 5-9 класів / В. Легка, Г. Семенів, Л. Кріцак [та ін.] Київ : Шкільний світ, 2020. 143 с.

8. Психологічний супровід інклюзивної освіти / Бісікало Л.Г., Задорожня О.Г., Жук Т.В., та інші. 2017 . URI: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/709275>

9. Rola i zadania psychologa we wspolczesnej szkole / pod red. Grażyny Katry i EwySokołowskiej, Warszawa : Wolters Kluwer business, Fraszka Edukacyjna, URL: https://images.nexto.pl/upload/virtualo/wolters_kluwer/b205dbe9046f387096e5e04b3ec5e42d64ede3b9/free/b205dbe9046f387096e5e04b3ec5e42d64ede3b9.pdf

10. W sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1280) URL:<https://prawo.vulcan.edu.pl/przegdok.asp?qdatprz=akt&qplikid=4384>

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Бібліотека Верховної Ради України <http://www.rada.gov.ua>
3. Національна парламентська бібліотека України <http://www.nplu.org/>
4. Державна науково-технічна бібліотека України <http://www.gntb.gov.ua/ua/>
5. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського
<http://naps.gov.ua/ua/structure/institutions/dnpb/>
6. Електронна бібліотека Національної академії педагогічних наук України <http://lib.iitta.gov.ua/>
7. Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи
<http://psyua.com.ua/>
8. Верховна Рада України <http://rada.gov.ua>
9. Міністерство освіти і науки України <http://mon.gov.ua/>
10. Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної Академії педагогічних наук України
<http://inpsy.naps.gov.ua/>
11. Психологія он-лайн (матеріали для психолога) <http://psychology-online.net/>
12. Інститут модернізації змісту освіти. Нормативно-правова база
<https://imzo.gov.ua/psychologichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robota/normatyvno-pravova-baza/>
13. Українська освітня платформа Prometheus <https://prometheus.org.ua/courses-catalog/>
14. Освітній Хаб - EduHub.in.ua <https://eduhub.in.ua>
15. Психологічний журнал Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини <http://psyj.udpu.edu.ua/index>
16. Бібліотека Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
<https://library.udpu.edu.ua/>
17. Все для здобувача (психологія) <https://www.twirpx.com/files/science/psychology/>